

Czynna ochrona cietrzewia na Mazowszu

2013-01-24

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie w 2012 r. w ramach projektu „Czynna ochrona populacji cietrzewia *Tetrao tetrix* na obszarze Równiny Kurpiowskiej” zrealizowała prace mające na celu poprawę warunków bytowania tych coraz rzadszych w naszym kraju kuraków w ich ostatniej mazowieckiej ostoi.

Obecność cietrzewi w Polsce ogranicza się obecnie do nielicznych miejsc na południu i północnym-wschodzie kraju, a całkowita liczebność nie przekracza 900 samców. Wydaje się, że bez długofalowych działań z zakresu ochrony czynnej gatunek ten jest na Mazowszu skazany na wyginięcie.

Cietrzew jest gatunkiem „ekotonowym”, co oznacza, że występuje wyłącznie na terenach półotwartych z rzadką porośniętą roślinnością drzewiastą i z dużym udziałem krzewinek. W Polsce warunki takie znajdują jedynie na częściowo zarastających torfowiskach, terenach poligonowych, na których występują wrzosowiska i halizny oraz w górach powyżej granicy lasu. Stąd głównym zadaniem zrealizowanych na Mazowszu prac było odtworzenie strefy ekotonu poprzez częściową wycinkę na obszarze dotychczas porośniętym zwartymi zaroślami i zadrzewieniami (4,5 ha). W efekcie zlikwidowano ostrą granicę między terenami zadrzewionymi a otwartymi łąkami, co znacznie ograniczało wykorzystanie tego typu miejsc przez cietrzewie. Po wykonaniu zabiegów ochronnych na granicy z terenami otwartymi pozostały jedynie pojedyncze drzewa, a ich liczba stopniowo zwiększa się w miarę przemieszczania się w głąb stumetrowej strefy ekotonu.

Ważnym elementem projektu był także odstrzał ssaków drapieżnych, które w największym stopniu zagrażają lęgom cietrzewi. Dzięki dobrej współpracy z miejscowym kołem łowieckim również to zadanie udało się zrealizować - w minionym roku zostało odstrzelonych 47 lisów, 7 jenotów oraz 6 borsuków. W rezultacie obszar projektu jest zapewne jednym z niewielu miejsc w województwie mazowieckim, w których nie obserwowany jest dramatyczny wzrost liczebności lisów, co sprzyja obecności również innych niż cietrzewie ptaków gniazdujących na ziemi.

Projekt zakłada również monitoring populacji cietrzewia, a poszczególne kontrole mają miejsce wiosną oraz wczesną jesienią i w okresie zimy. Dzięki obserwacjom wiadomo, że wiosenna liczebność samców cietrzewia wzrosła do 7 ptaków, coraz liczniejsze są również samice. Ostatnie doniesienia z okresu zimowego świadczą o dalszym wzroście liczebności, co pozwala sądzić, że miniony sezon lęgowy okazał się dobry dla cietrzewi, w czym z pewnością pomogły przeprowadzone przez regionalną dyrekcję działania z zakresu ochrony czynnej.

Projekt „Czynna ochrona populacji cietrzewia *Tetrao tetrix* na obszarze Równiny Kurpiowskiej w granicach województwa mazowieckiego” został dofinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, w formie przekazania środków w kwocie 40 000,00 zł.

Źródło: RDOŚ w Warszawie
fot. Steve Garvie, Wikimedia Commons